

Norsk industris innspill til Næringskomiteen om statsbudsjettet 2026

De viktigste sakene for Norsk Industri for å sikre industriens konkurransekraft er markedsadgang, tilgang på rimelig kraft og nett, redusert skattenivå for norsk eierskap og nye investeringer, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode rammebetingelser som sikrer norsk industrivirksomhet og arbeidsplasser. Tiltak under områdene vil gjenspeiles i våre innspill til de ulike stortingskomiteene.

Eksportsatsinger (Kap. 940, post 70)

Eksportsatsingen "Hele Norge eksporterer" har som mål å øke eksporten utenfor olje og gass med 50 % innen 2030. Dette er et tiltak for å bredde ut norsk eksport for å sikre eksport og verdiskaping fremover.

Satsingene fra regjeringen har blitt mye svakere enn forslagene Nasjonalt Eksportråd presenterte, og vi er usikre på i hvilken grad de vil bidra til målet som er satt. Eksportmeldingen for 2025 viser også at Norge er det land i EU/EØS-regionen med lavest eksport som andel av BNP, dersom vi ser bort fra olje og gass.

Innen havvind er det i norske havområder forventet en periode med lite aktivitet mens prosjekter modnes frem til investeringsbeslutning og byggefase. I denne perioden er en satsning på eksport særlig viktig for å opprettholde et akseptabelt aktivitetsnivå ved at norske leverandører kvalifiserer seg gjennom konkrete prosjekter og kontrakter i eksportmarkedet, slik at de er godt posisjonert for å ta del i et kommende hjemmemarked.

Norsk Industri mener det bør utløses midler i henhold til det opprinnelige forslaget til Nasjonalt Eksportråd. Der ble det utarbeidet detaljert forslag for forskjellige aktiviteter innen de eksportrettede næringene med følgende anbefaling til bevilgning i mill. kroner: Havvind (80), Grønn maritim (50), Vareproduksjon og design (50), Helseindustri (50) og Vareproduserende industri (50)

Norsk industri ber Stortinget øke Kap. 960, post 70 økes med 280 mill. kroner for 2026. Eksportmeldingen peker også på betydningen av Olje og Gass innen eksport. Det er da vanskelig å forstå at dette ikke er prioritert av Innovasjon Norge. En stor andel av teknologien og tjenester som eksporteres er innen lavutslippsløsninger, noe som gir og kan gi store utslippsreduksjoner på produksjon både oppstrøms og nedstrøms innen den globale petroleumsindustrien.

Endringer i virkemiddelapparatet (Kap. 2421 Innovasjon Norge)

Virkemiddelapparatet må stimulere til økt konkurransekraft for norsk industri. Det er bra at det er fokus på teknologiutvikling og innovasjon, men for å videreutvikle norsk industri er skalering fra pilot- til fullskalaprosjekter avgjørende. Norsk Industri vil påpeke at kutt i ordningene ikke må ramme gitte tilsagn og allerede godkjente prosjekter.

Katapultordningen og SIVA (Kap. 2421, post 76)

Siva rendyrkes som en nasjonal virkemiddelaktør for industriutvikling. Det innebærer at Siva skal konsentrere seg om eiendomsinvesteringer og -forvaltning, industriotter og testfasiliteter (katapulter). Forvaltningen av inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet flyttes til Innovasjon Norge. Sivas eierandeler i innovasjonsselskapene avhendes.

Det foreslås en bevilgning på 218,5 mill. kroner til Katapultordningen og Grønn plattform i 2026. Dette er en videreføring av dagens nivå. Dagens bevilgning til katapultordningen gir ikke handlingsrom for videreutvikling av ordningen, og vil knapt nok rekke til å holde liv i det

eksisterende katapultnettverket som nå består av katapultsentre og nyetablerte og landsdekkende katapultnoder. Bevilgningen gir heller ikke handlingsrom til å etablere nysatsinger på strategisk viktige områder relatert til Industri 4.0, som automasjon og industrielle produktivitetsforbedringer. For å gi reelt handlingsrom til både videreutvikling, drift og nysatsinger, mener Norsk Industri det er behov for å styrke ordningen med 100 mill. kroner.

EØS - EUDR, mva. - handelspolitikk

Det er viktig at norske bedrifter sikres lik tilgang til det indre marked som konkurrentene i EU. For det første gjelder det ift. avskogingsforordning (EUDR) som EU vedtok 30. mai 2023, med omfattende krav til aktsomhet og sporbarhet på tømmer, treprodukter og bl.a. storfe og gummi. Kommisjonen har besluttet å utsette innføringen med ett år. Det er Norsk Industri fornøyd med. Norsk Industri ber Stortinget sørge for at norsk tilslutning til forordningen blir iverksatt før kravene trer i kraft i EU 30.12.2025. Det er viktig for å sikre norsk skogbasert industri og møbel- og designindustri. Regjeringens budsjettforslag har ikke bevilget midler til implementering av regelverket.

For det andre diskrimineres norske bedrifter på det indre marked når de sender og fortoller varer inn i EU. Norsk Industri mener vi enkelt kunne fjernet dette ved at Norge knyttet seg til EUs Intrastat system for MVA/VAT. Dette systemet er helt likt det norske hvor vi melder inn, og det avregnes hver annen måned hva som er fortollet inn/ut. Siden Norge ikke er med, må norske bedrifter i stedet eksport-klarere, og tilsvarende gjøre importfortolling, for hver sending inn til EU (selv om bedriften er MVA-registrert i Sverige). Det er håpløst fordyrende når en selger ofte, og varer av mindre verdi. For det tredje er det viktig at det blir fortgang i å få på plass handelsavtaler og kumulasjon med EUs, et eksempel er avtale med Vietnam.